

Віхляев Олексій Костянтинович,

науковий співробітник, судовий експерт, спеціаліст с Фінансів, магістр з Інтелектуальної власності, Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України, 01133, м.Київ, бульвар Лесі Українки, буд. 26, оф. 501, 067-271-71-61, e-mail: info@intellect.org.ua, <https://orcid.org/0000-0002-1632-9164>

Германюк Ірина Володимирівна,

науковий співробітник, судовий експерт, спеціаліст с Фінансів, Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України, 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, буд. 26, оф.501, 099-550-17-87, e-mail: info@intellect.org.ua, <https://orcid.org/0000-0002-7401-9359>

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТООБІГУ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В АСПЕКТІ ЗБОРУ ЗА ОДНОРАЗОВИМ (СПЕЦІАЛЬНИМ) ДОБРОВІЛЬНИМ ДЕКЛАРУВАННЯМ

Анотація. Гостре питання сьогодення, стосовно податкової амністії, актуально як в Україні так і в світі. Питання збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування (податкова амністія) має проблему що полягає визначенні документообігу необхідного для подальшого проведення судово-економічної експертизи, в зазначених питаннях.

Судові експерти України, за останні роки, вже отриманий досвід роботи зі зверненнями адвокатів сусідніх країн, в аспекті судової експертизи амністованого капіталу. Приклад інших країн, демонструє складність, неврегульованість зазначеного питання в світі, що викликає масову стурбованість всіх верств населення в Україні.

На сьогодні, вже набрали чинності змін в Податковому кодексі України [1], тому питання підтвердження обґрунтованості розміру збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування вже торкнулось не лише інших країні але і постало перед елітою України.

Приймання декларацій, щодо одноразового (спеціального) добровільного декларування в Україні, розпочалось в вересні 2021 року та триватиме один рік, а саме до вересня 2022 року. Після подання декларації передбачено 30 днів на сплату збору. Але в зв'язку з багатьма питаннями до декларування, в наслідок стурбованості та повної невизначеності, більшість платників податків відкладають подачу декларації такого збору на останні дні. В свою чергу законотворці та виконавчі органи масово організують роз'яснювальну роботу, яка насправді залишає більше суперечливих питань ніж виконує проставлену мету, щодо зростання суспільної підтримки.

Зміни Податкового кодексу України [1] передбачають наступні багаточисельні обставини.

Суб'єкти нової форми декларування, передбачені податковою амністією, є не лише майже всі резиденти України, але і нерезиденти, які на момент набуття активів

мали статус резидента. Таким чином, зазначене питання отримує поширення серед широкого кола населення навіть закордоном.

На прикладі наявного міжнародного досвіду інших країн, питання обґрунтованості декларування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування отримує тенденцію мінімальних податкових роз'яснень від виконавчої влади.

Ключові слова: податкова амністія, судова експертиза, збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування.

Vikhlyaev Alexey Konstantinovich,

researcher, forensic expert, specialist with Finance, master of Intellectual Property, Research Center for Forensic Examination on Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine, 01133, Kyiv, Lesi Boulevard Ukrainian 26, of. 501, 067-271-71-61, e-mail: info@intelect.org.ua, https://orcid.org/0000-0002-1632-9164

Germanyuk Irina Volodimirivna,

researcher, forensic expert, specialist with Finance, Research Center for Forensic Examination on Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine, 01133, Kyiv, Lesi Boulevard Ukrainian 26, of. 501, 099-550-17-87, e-mail: info@intelect.org.ua, https://orcid.org/0000-0002-7401-9359

ECONOMIC AND LEGAL PROBLEMS OF DOCUMENT CIRCULATION OF FORENSIC ACCOUNTING IN THE ASPECT OF COLLECTION FOR ONE-TIME (SPECIAL) VOLUNTARY DECLARATION

Abstract. The acute tax issue currently in Ukraine and the world, in terms of tax from a one-time (special) voluntary declaration, has problems with the workflow necessary for a forensic accounting.

In recent years, the experience gained by experts from Ukraine in appeals from lawyers of neighboring countries regarding forensic accounting has demonstrated, using the example of other countries, the complexity and lack of regulation of this issue.

Now, after the introduction of amendments to the Tax Code of Ukraine [1], respectively, in our country, the question of confirming the validity of the amount of the fee from a one-time (special) voluntary declaration also arises.

Acceptance of declarations in Ukraine began in September 2021 and will last one year, until September 2022. After the submission of the declaration, there are 30 days for the payment of the fee. But due to many pre-declaration issues, due to concerns and complete uncertainty, most taxpayers are postponing filing such a collection until the last days. In turn, lawmakers and executives are massively outreach, which in fact leaves more controversial issues than the goal of increasing public support.

Changes in the Tax Code of Ukraine provide for the following circumstances.

The subjects of declaration are not only almost all residents of Ukraine, but also non-residents who at the time of the acquisition of assets had resident status. Thus, this issue is spreading among the broad masses of the population.

On the example of the existing international experience, the issue of the validity of declaring the tax of a one-time (special) voluntary declaration received minimal tax clarifications from the executive authorities in other countries.

The time limit for acquiring such assets in the past has not been set, nor has there been an exhaustive list of assets. Such property may include currency values, funds lent to third parties, movable and immovable property, commemorative banknotes, coins, electronic money, property rights and much more.

It is not very easy to choose the percentage of tax, there are many rates, from 2.5 to 18%.

The specified uncertainty of the timing, the lack of an exhaustive list of assets and documents confirming such assets, based on the experience of neighboring countries, is transferred to the forensic accounting for clarification.

Keywords: tax amnesty, forensic, tax from a one-time (special) voluntary declaration.

Постановка проблеми. Щодо податкової амністії власних активів, в Україні законодавством не встановлено граничний час набуття такими активами у минулому, так само як і не встановлено вичерпного переліку майна, яке підлягає декларуванню. Серед такого майна можуть бути валютні цінності, кошти передані в борг третім особам, рухоме й нерухоме майно, пам'ятні банкноти, монети, електронні гроші, майнові права та багато іншого.

В той же час суперечливі позиції дають різні державні органи щодо декларування фізичними особами – відображення у одноразовій (спеціальній) добровільній декларації наявності криптовалюти. Головне управління ДПС в Одеській області вважає, що криптовалюта не має визначеного правового статусу в Україні, зокрема відсутня нормативна база для її класифікації та регулювання операцій з нею, то підстав для її відображення декларантом у одноразовій (спеціальній) добровільній декларації немає [2].

Але зазначена позиція, щодо відсутності підстав декларування криптовалюти, розходиться з позицією представника законодавчого органу, який безпосередньо створював закон

про податкову амністію. Віта Форсюк, заступник керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, 08.12.2021р. на конференції «Податкова амністія: вихід із тіні» надала відповідь на запитання про криптовалюту. Пані Форсюк зазначила: «Криптовалюту можна декларувати, але головне питання, як її оцінити» [3].

В аспекті зазначеного вище, на конференції «Податкова амністія: вихід із тіні» суперечливу позицію надає Тетяна Мігас, заступник директора департаменту – начальник управління ДПС України, яка повідомляє, що до податкової служби надійшло понад 2000 звернень від громадян щодо процесу декларування, але форма електронної декларації дуже проста і зрозуміла. Також Тетяна Мігас зазначає що об'єкти декларування є кошти, валютні цінності, нерухоме та рухоме майно тощо. Тобто може бути задекларовано все, що особа отримала без сплати податків. [4].

Окрім зазначеного, обрати відсоток для сплати збору не дуже просто, ставок багато, від 2,5% до 18%, що залежить не лише від об'єктів оподат-

кування, а також від форми оплати та навіть розстрочки.

Зазначена невизначеність строків та відсутність вичерпного переліку активів і документів, які підтверджують такі активи, виходячи з досвіду сусідніх країн, передається на визначення судової експертизи.

Серед іншого є і інші обставини які викликають незакриті питання [5].:

- в Україні триває податкова амністія, а після її завершення податкова перевірить доходи з 1995 року. Як це працюватиме, якщо у податкових органів база даних щодо всіх доходів фізосіб і сплачених податків є лише з 1998 року;

- оподаткування пасивних доходів запроваджено тільки з 2011 року та воно не персоніфіковано. Люди мають доходи, які не закріплені індивідуально за ними. Як перевіряти їх?

- строк позовної давності. Протягом 3 років податкова може донарахувати фізичній особі несплачені податки;

- навіть якщо маємо зловмисне уникнення сплати податків і наступає кримінальна відповідальність за це, така відповідальність працює лише протягом 10 років, не більше.

- наявний досвід демонструє, тенденцію частих змін в Податковий кодекс України, що в подальшому призведе до постійних непередбачуваних змін.

Аналіз дослідження і публікацій. Головне управління ДПС в Одеській області зазначає, що для першочергового визначення бази, щодо нарахування одноразового збору для об'єктів декларування, необхідно врахувати вимоги п.п. «б» – «е» п. 4 підрозділу 9⁴ розділу XX Податкового кодексу України [2].

Відповідно до п.п. 7.2 п. 7 підрозділу 94 розділу XX Податкового кодексу України (далі – Кодекс) для об'єктів декларування, визначених п.п. «б» – «е» п. 4 підрозділу 94 розділу XX Кодексу, база для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування визначається, зокрема, але не виключно, як:

- витрати декларанта на придбання (набуття) об'єкта декларування;
- вартість, що визначається на підставі оцінки майна та майнових прав, фінансових інструментів, інших активів. Оцінка щодо об'єкта декларування проводиться відповідно до законодавства країни, де знаходиться такий актив. Вартість активів, визначена в іноземній валюті, відображається в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації у гривні за офіційним курсом національної валюти, встановленим Національним банком України станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації;
- номінальна вартість прав грошової вимоги;
- вартість придбання або біржова вартість, дійсна станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації, корпоративних прав (акцій), які допущені до біржових торгів;
- вартість активу у вигляді дорогоцінних металів, що визначається у перерахунку ваги до закупівельної ціни на дорогоцінні метали, визначеної Національним банком України станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації;
- витрати на придбання (набуття) декларантом цінних паперів та інших фінансових інструментів, що не

допущені до біржових торгів, та час-ток (паїв) у майні юридичних осіб або в утвореннях без статусу юридичної особи, інших корпоративних прав або номінальна вартість таких активів, зазначена у відповідних документах.

За власним бажанням декларанта для рухомого майна (крім дорогоцінних металів, транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, витворів мистецтва, дорогоцінного каміння (у тому числі органогенного утворення) та виробів з них) базою для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування може бути самостійно визначена декларантом вартість об'єктів декларування, які знаходяться (зарєєстровані) на території України.

Таким чином, Головне управління ДПС в Одеській області визначає, що базою для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування для об'єктів, визначених п.п. «б» – «е» п. 4 підрозділу 94 розділу XX Кодексу, може бути як оцінка, яка проведена відповідно до законодавства країни, де знаходиться об'єкт декларування, так і витрати декларанта на придбання такого об'єкта. Декларант самостійно приймає рішення щодо визначення бази, але з урахуванням норм п.п. 7.2 п. 7 підрозділу 94 розділу XX Кодексу [2].

Мінфін в особі очільника Сергія Марченко роз'яснює, що в Україні після закінчення періоду податкової амністії будуть запроваджені непрямі методи оподаткування. У момент реєстрації угоди про купівлю – продаж, наприклад, об'єкта нерухомості, відповідна інформація з'являтиметься у Податковій [6].

Таким чином надалі дані перевірятимуться, а «людину ніхто не турбуватиме, якщо немає підстав для цього». Система працюватиме автоматично.

Автоматично Податкова перевіряє наявність доходів, сплачених з 1995 року, підсумовує їх, усі доходи, сплачені податки. Потім зіставляє суму цих доходів з інформацією про купівлю об'єкта нерухомості та його вартістю, – сказав глава Мінфіну.

Він додав, що перевірки почнуться одразу після закінчення року, який відведено на так звану податкову амністію законом про добровільне декларування, а саме з 1 вересня 2022.

Що відомо про непрямі методи оподаткування. Якщо існує факт купівлі великого об'єкта нерухомості, при цьому задекларованих доходів немає, і амністію людина не проходила, тобто не показала своїх реальних доходів, з яких не були сплачені податки. Наслідком цього буде те, що Податкова має донарахувати суму несплачених податків.

Що потрібно знати про податкову амністію. Податкова амністія стосується лише тих хто уникав сплати податків у будь-який спосіб: працював неофіційно чи отримував зарплату в конверті. Тож щоб оподаткувати свої «гроші з-під матраца» у Мінфіні радять діяти наступним чином:

- звернутися до банку, де відкриють рахунок та видадуть відповідну довідку;
- потім в електронному вигляді заповнити декларація й прикріпити довідку від банку;
- останній крок – відправити декларацію до Податкової [6].

На конференції «Податкова амністія: вихід із тіні» Тетяна Мігас, за-

ступник директора департаменту – начальник управління ДПС України, повідомила [4], що зараз до податкової служби надійшло понад 2000 звернень від громадян щодо процесу декларування. Особа самостійно приймає рішення про проходження декларування. Форма електронної декларації дуже проста і зрозуміла. Амністія – це вже пільга, оскільки використовуються пільгові ставки (2,5% – придбання облігацій внутрішнього займу, 5% – загальна ставка, 7% і 9% для іноземних активів). Об'єкти декларування:

- кошти,
- валютні цінності,
- нерухоме та рухоме майно тощо.

Тобто може бути задекларовано все, що особа отримала без сплати податків. Податкові органи також зможуть проводити камеральну та документальну позапланову перевірку. Камеральна перевірка проводиться автоматично і дає змогу виявити технічні помилки (неправильно визначено ставку збору, курс валюти тощо). У такому випадку податкові органи надішлють платнику податків повідомлення про необхідність коригування. Спікерка висловила думку, що до документальної перевірки справа, найімовірніше, не дійде. Тільки якщо платник задекларує майно, якого взагалі немає в реєстрі. Таким чином, особа сама підводить підсумок своєї фінансової діяльності і визначає об'єкти декларування. За умови прийняття відповідного закону про непрямі методи оподаткування податкова служба просто використає задекларовану особою суму. Продовжуючи тему процесу декларування, Владислав Воїнов, начальник відділу одноразового (спеціального) добровільного декларування

ДПС України, розповів про можливість розстрочення сплати збору. Водночас, як підкреслив, спікер в разі використання розстрочки на три роки збільшується ставка оподаткування [4].

У Податковій нагадали, що доходами, з яких не були сплачені або сплачені не в повному обсязі податки і збори, з метою подання одноразової спеціальної добровільної декларації, вважаються доходи, що підлягали в момент їхнього нарахування оподаткуванню в Україні, але повнота сплати податків і зборів з них не підтверджена. Такими доходами можуть бути, але не виключно, заробітна плата (винагорода), отримана працівниками в «конвертах», іноземні доходи, доходи фізичної особи, отримані від здійснення підприємницької, незалежної професійної діяльності без державної реєстрації її як фізичної особи – підприємця, без взяття на податковий облік, або без одержання ліцензії, дозволу чи іншого дозвільного документа для провадження певних видів господарської діяльності, незадекларовані доходи у вигляді спадщини, подарунків, отримані не від фізичних осіб першого, другого ступеня споріднення, орендної плати, доходи від продажу рухомого та нерухомого майна, прибутків від відчуження акцій, часток, корпоративних або інших аналогічних прав тощо [7].

Головне управління ДПС в Одеській області роз'яснило, чи повинна подавати одноразову (спеціальну) добровільну декларацію фізична особа, яка отримала у спадок (подарунок) рухоме або нерухоме майно від члена сім'ї першого або другого ступеня споріднення [2].

Відповідно п. 1 підрозділу 9⁴ розділу XX Кодексу одноразове (спеці-

альне) добровільне декларування – це особливий порядок добровільного декларування фізичною особою, визначеною п. 3 підрозділу 9⁴ розділу XX Кодексу, належних їй активів, розміщених на території України та/або за її межами, якщо такі активи фізичної особи були одержані (набуті) такою фізичною особою за рахунок доходів, що підлягали в момент їх нарахування (отримання) оподаткуванню в Україні та з яких не були сплачені або сплачені не в повному обсязі податки і збори відповідно до вимог законодавства з питань оподаткування та/або міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та/або які не були задекларовані в порушення податкового та валютного законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом будь-якого з податкових періодів, що мали місце до 1 січня 2021 року.

Оподаткування доходів фізичних осіб регулюється положеннями розділу IV Кодексу.

Порядок оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок нерухомого або рухомого майна визначено ст. 174 Кодексу, відповідно до п.п. «а» п.п. 174.2.1 п. 174.2 якої за нульовою ставкою оподатковуються об'єкти спадщини, що успадковується членами сім'ї спадкодавця першого та другого ступенів споріднення.

При цьому об'єкти дарування, зазначені в п. 174.1 ст. 174 Кодексу, подаровані платнику податку іншою фізичною особою, оподатковуються згідно з правилами, встановленими розділом IV Кодексу для оподаткування спадщини (п. 174.6 ст. 174 Кодексу).

Відповідно до п. 174.3 ст.174 Кодексу особами, відповідальними за сплату (перерахування) податку до бюджету, є спадкоємці/обдаровані, які отримали спадщину/дарунок.

Дохід у вигляді вартості успадкованого/отриманого у дарунок майна (у межах, що підлягає оподаткуванню, зазначається в річній податковій декларації, крім спадкоємців, які отримали у спадщину/дарунок об'єкти, що оподатковуються за нульовою ставкою податку на доходи фізичних осіб.

Таким чином, у разі якщо об'єкти рухомого або нерухомого майна отримуються декларантом у спадок або як дарунок від члена сім'ї першого або другого ступеня споріднення, то обов'язку щодо подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації у такого платника податків не виникає за умови відсутності інших підстав для подання такої декларації [2].

Метою статті – розкриття змісту окремих економічних та правових аспектів, проблематики обліку, декларування та узгодження документообігу з нормативними вимогами Податкового кодексу України, в аспекті дослідження обґрунтованості визначеного платником податку збору за одноразовим (спеціальним) добровільним декларуванням.

Виклад основного матеріалу. Зміни в Податковий кодекс України [1] внесені згідно Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами

належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету» [8].

Досвід сусідніх країн з цього питання мав надзвичайні наслідки, в т.ч. багаточисельні конфіскації майна. Наприклад фізичним особам які стали резидентами Латвії після 1 січня 2012, необхідно зафіксувати своє майнове становище на 31 грудня того року, коли особа стала резидентом Латвії, та перевірити, чи відповідає він будь-якому критерію, передбаченого законом «Про декларування майнового стану та недеklarованих доходів фізичних осіб» [9].

Збір з одноразового (спеціального) добровільного декларирования, це податкове зобов'язання, яке торкнеться майже кожного в Україні, навіть нерезидентів [10].

Зазначеними законодавчими актами невизначені:

- строки набуття активів з яких передбачено сплачувати збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування;

- відсутній вичерпний перелік активів з яких передбачено сплачувати збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування;

- відсутній перелік документів, які підтверджують статус активів які не підлягають оподаткуванню збором з одноразового (спеціального) добровільного декларування.

Враховуючи, що «Науково-методичними рекомендаціями з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень» [11] не передбачені зазначені зміни в Податковому кодексі України [1] та враховуючи світову практику застосування відповідного законодавства, без докладних роз'яснень, виникає потре-

ба в опрацюванні рекомендацій для проведення економічних експертиз.

Серед відкритих питань є операції по яким не передбачалось зберігання підтверджуючих документів:

- якими документами можливо підтвердити джерело накопичення платником податку кошти або активи, тобто як платник податків підтвердить документально свої доходи на момент придбання активів якщо минуло двадцять та більше років;

- як довести що будівля побудував своїми руками без коштовних будівельних послуг;

- як документально підтвердити, що валюта придбана по старому, а не по новому курсу.

Висновки: Зміни в Податковий кодекс України [1] внесені згідно Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету» [8].

Світові тенденції судово-економічної експертизи, вказують на наступні найближчі події, в наслідок чого перед судовою експертизою постане нове завдання, а саме дослідження обґрунтованості розміру збору одноразового (спеціального) добровільного декларування.

Розгляд спорів про податкові порушення потребують доведення економічних показників, а тому під час розгляду справ постане питання необхідності проведення економічних експертиз.

Для ефективної роботи експертів з питанням збору одноразового (спеціального) добровільного декларування, потрібні нові підходи.

Розрахунок розміру збору одноразового (спеціального) добровільного декларування стане частиною досвіду широкої верстви населення, тому судову експертизу це питання не омине. Судові експерти економісти потребують отримати більш глибоке розуміння щодо встановлення розміру збору, під час одноразового (спеціального) добровільного декларування, що допоможе їм поліпшити результати роботи в складному питанні.

Робота з питанням збору одноразового (спеціального) добровільного декларування вимагає нових методів та підходів, призначених для ефективного вилучення обґрунтованих даних.

Традиційні методи та науково-методичні рекомендації судової експертизи потребують доопрацювання. Тому проблема методів для дослідження одноразового (спеціального) добровільного декларування, в роботі судових експертів, потребує розробки методичних підходів.

Найближчим часом від судових експертів економістів будуть вимагати вдалої взаємодії з адміністративними судами та слідчими органами, щодо проведення аналізу даних задекларованих при одноразовому (спеціальному) добровільному декларуванні та в подальшій звітності.

Таким чином, традиційні методи та інструменти судової експертизи потребують розробки методів дослідження документообігу, щодо підходів в роботі з вихідними даними одноразового (спеціального) добровільного декларування, в подальшій звітності

та розробки нових методичних підходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ::

1. «Податковий кодекс України» 02.12.2010р. № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 09.12.2021).

2. Податкова амністія: Оглядовий лист Головне управління ДПС в Одеській області від 06.12.2021р. // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/534971.html> (дата звернення: 09.12.2021).

3. Форсюк В., заступник керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, конференція «Податкова амністія: вихід із тіні» від 08.12.2021р. // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://pravo.ua/pro-amnistiiu-z-tochky-zoru-praktyky-hovoryly-uchasnyky-konferentsii-podatкова-amnistiiia-vykhid-z-tini/> (дата звернення: 10.12.2021).

4. Мігас Т., заступник директора департаменту – начальник управління ДПС України, конференція «Податкова амністія: вихід із тіні» від 08.12.2021р. // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://pravo.ua/pro-amnistiiu-z-tochky-zoru-praktyky-hovoryly-uchasnyky-konferentsii-podatкова-amnistiiia-vykhid-z-tini/> (дата звернення: 10.12.2021).

5. Южаніна Н., членкиня комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики: «Податкова може до нарахувати фізичній особі несплачені податки протягом 3 років» // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://hromadske.radio/podcasts/drive-time/podatкова-mozhe-donarakhuvaty-fizychniy-osobinesplacheni-podatky-protiahom-3-rokivyuzhanina> (дата звернення: 10.12.2021).

6. Васьків О., Після податкової амністії ДПС перевірить всі доходи українців

з 1995 року // Електронний ресурс. Режим доступу: https://economy.24tv.ua/pislya-podatkovoyi-amnistiyi-dps-ekonomichni-novini-ukrayini_n1816069 (дата звернення: 10.12.2021).

7. Які доходи з метою подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації вважаються доходами з яких не були сплачені або сплачені не в повному обсязі податки і збори: Оглядовий лист Державна податкова служба України від 09.12.2021р. // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/537155.html> (дата звернення: 10.12.2021).

8. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», 15.06.2021р. № 1539-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1539-20#Text> (дата звернення: 19.11.2021).

9. Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likums., Rīgā 2011.gada 14.decembrī – URL: <https://likumi.lv/doc.php?id=241275> (дата звернення: 19.11.2021).

10. «Податкова амністія», Олександр Бородкін 20.08.2021р., – URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/08/20/677070/> (дата звернення: 19.11.2021).

11. «Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень» (затверджено Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998р. №53/5) // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 19.11.2021).

REFERENCES:

1. «Podatkovij kodeks Ukraïni» [«Tax Code of Ukraine»]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukrainian].

2. Podatkova amnistija: Ogljadovij list Golovne upravlinnja DPS v Odes'kij oblasti [Tax amnesty: Review letter of the Main Department of the State Tax Service in Odessa region].(n.d.). *od.tax.gov.ua*. Retrieved from <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/534971.html> [in Ukrainian].

3. Forsjuk, V., zastupnik kerivnika sekretariatu Komitetu Verhovnoï Radi Ukraïni z pitan' finansiv, podatkovoï ta mitnoï politiki, konferencija «Podatkova amnistija: vihid iz tini» vid 08.12.2021r. [V. Forsyuk, Deputy Head of the Secretariat of the Verkhovna Rada Committee on Finance, Tax and Customs Policy, Conference «Tax Amnesty: Getting Out of the Shadows» of December 8, 2021]. (n.d.). *pravo.ua*. Retrieved from <https://pravo.ua/pro-amnistiiu-z-tochky-zoru-praktyky-hovoryly-uchasnyky-konferentsii-podatкова-amnistii-vykhid-z-tini/> [in Ukrainian].

4. Migas, T., zastupnik direktora departamentu – nachal'nik upravlinnja DPS Ukraïni, konferencija «Podatkova amnistija: vihid iz tini» vid 08.12.2021r. [Migas T., Deputy Director of the Department – Head of the State Tax Service of Ukraine, conference «Tax amnesty: coming out of the shadows» from 08.12.2021]. (n.d.). *pravo.ua*. Retrieved from <https://pravo.ua/pro-amnistiiu-z-tochky-zoru-praktyky-hovoryly-uchasnyky-konferentsii-podatкова-amnistii-vykhid-z-tini/> [in Ukrainian].

5. Juzhanina, N., chlenkinja komitetu Verhovnoï Radi z pitan' finansiv, podatkovoï ta mitnoï politiki: «Podatkova mozhe do narahuvati fizichnij osobi nesplacheni podatki protjagom 3 rokov» [Yuzhanina N., member of the Verkhovna Rada Committee on Finance, Tax and Customs Policy: «The tax can charge an individual unpaid taxes for 3 years»]. (n.d.). *hromadske.radio*. Retrieved from <https://hromadske.radio/podcasts/drive->

time/podatкова-mozhe-donarakhuvaty-fizychniy-osobi-nesplacheni-podatky-proti-hom-3-rokiv-yuzhanina [in Ukrainian].

6. Vas'kiv, O., Pislja podatkovoi amnistii DPS perevirit' vsi dohodi ukrainciv z 1995 roku [After the tax amnesty, the State Tax Service will check all incomes of Ukrainians since 1995].(n.d.). *hromadske.radio*. Retrieved from https://economy.24tv.ua/pislya-podatkovoyi-amnistiyi-dps-ekonomichni-novini-ukrayini_n1816069 [in Ukrainian].

7. Jaki dohodi z metoju podannja odnorazovoï (special'noi) dobrovil'noi deklaracii vvzhajut'sja dohodami z jakih ne buli splacheni abo splacheni ne v povnomu obsjazi podatki i zbori: Ogljadovij list Derzhavna podatкова služba Ukraïni vid 09.12.2021r. [What income for the purpose of submitting a one-time (special) voluntary declaration is considered income from which taxes and fees have not been paid or have not been paid in full: Review letter of the State Tax Service of Ukraine dated 09.12.2021].(n.d.). *tax.gov.ua* Retrieved from <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/537155.html> [in Ukrainian].

8. Zakon Ukraïni «Pro vnesennja zmin do Podatkovogo kodeksu Ukraïni ta inshih zakoniv Ukraïni shhodo stimuljuvannja detinizacii dohodiv ta pidvishhennja podatkovoi kul'turi gromadjan shljahom zaprovadzhenja odnorazovogo (special'nogo) dobrovil'nogo deklaruvannja fizichnimi osobami nalezhnih im aktiviv ta splati odnorazovogo zboru do

bjudzhetu» [The Law of Ukraine «On Amendments to the Tax Code of Ukraine and other laws of Ukraine to stimulate de-shadowing of incomes and increase tax culture of citizens by introducing one-time (special) voluntary declaration of assets belonging to individuals and payment of one-time fee to the budget»].(n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1539-20#Text> [in Ukrainian].

9. Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likums., Rīgā 2011.gada 14.decembrī [Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likums., Rīgā 2011.gada 14.decembrī].(n.d.). *likumi.lv*. Retrieved from <https://likumi.lv/doc.php?id=241275> [in Ukrainian].

10. «Podatkova amnistija», Oleksandr Borodkin [«Tax Amnesty», Oleksandr Borodkin].(n.d.). *www.epravda.com.ua*. Retrieved from <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/08/20/677070/> [in Ukrainian].

11. «Naukovo-metodichni rekomendacii z pitan' pidgotovki ta priznachennja sudovih ekspertiz ta ekspertnih doslidzhen'» [«Scientific and methodological recommendations for the preparation and appointment of forensic examinations and expert research»].(n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> [in Ukrainian].